

Felvezetés a web-re a Rakott 2011.02.10-i adásához

A Rakott a helyi önkormányzatokkal foglalkozik. 20 év mérlegét jól még senki nem vonta meg. Korrekt állapot-felvétel nélkül röpködnek a megújítás ötletei. Mi arra vállalkozunk, hogy áttekintjük az önkormányzatiság eredeti céljait, valós helyzetét, eredményeit és feszültségeit. Rápillantunk a reform ésszerű irányaira, összefüggéseire és főbb tennivalóira. Ehhez közgazdasági és a jogi megközelítést alkalmazunk. Összeadva közel 100 év tapasztalata ül a stúdióban. A parlamenti kétharmad sokáig a kerékkötője volt a változásoknak. A közigazgatási hivatalok elvetélt regionalizálása jelzi ezt. A helyi választott tisztségek politikai csatabárdal való megfelelése pedig azt mutatja, hogy az alkotmányozó parlamenti többség is beéri populista, tüneti változtatással. A 2/3 nem csodaszor. Vele szemben igazolható, hogy bakfitty a túlhatalom, sőt az ön- és közveszélyes fegyver, ha érdemi, rendszer-konform, finansziális és jogi szempontból egyaránt alapos, minőségi koncepció nincs a megújításhoz. Aki túlgőzte magát, nem szívesen nyúl öncsonkításhoz. Egyelőre nincsen jó stratégia: ellentmondásos, felszínes próbálkozások vannak. A normális munkát kioltó hatásköri tologatások, a 4 évenkénti teljes söprések, a kamu átszervezések, és a gazdasági nehézségek lassan megbénítják a helyhatóságokat. Gyakran a működés elemi feltételei-forrásai is hiányoznak. Az eladósodottság drámai méretű, még az ún. megyei jogú városokban is. Sőt!

Megkésétt, rendszer-váltó törvény szól a helyi önkormányzatokról. Megbeszéljük, hogy 20 év alatt mivé lettek hívószavai: haladó önkormányzati hagyományok, az Európai Önkormányzati Charta alapkövetelményei, a helyi közösségek önkormányzáshoz való joga. Vajon sikerül-e önállóan és demokratikusan intézni a helyi érdekű közügyeket? Az Országgyűlés támogatja-e a helyi közösségek önszervező önállóságát? Segíti-e az önkormányzáshoz szükséges feltételek megteremtését, előmozdítja-e a közhatalom demokratikus decentralizációját? Mindez ui. nem korcs anakronizmusa, hanem a tanácsrendszer után létük jó oka, jogállami rendeltetése, államszervezeti betagozódása volna az önkormányzatoknak. A ködös és önző „erős állam” hatalmi felfogás az önkormányzatiságnak sem kedvez. Az önkormányzati közpénz-ügyek, közvagyon dilemmák is generális megoldást sürgetnek. Ez nem szimplán 31 milliárdos egyszeri tétel.

Az európai kormányzás fehér könyvében öt alapelv szerepel: nyitottság, részvétel, elszámoltathatóság, hatékonyság és a koherencia követelménye. Az önkormányzatiság erre rímel. A kormányzati központosítás ezek cáfolata. Országosan az ötből egyszerre talán csak 2-3 van jelen. Európai minőség-jegyek nélkül az önkormányzatokat - hatalmi logikával - átalakítani műhiba. Nem a felszínt karcogatva, hanem a mélyebb folyamatokat és összefüggéseket kutatva beszélgetünk az önkormányzatokról. Ebben avatott partner a két vendég: Dr. Lóránt Zoltán közgazdász, az ÁSZ korábbi főigazgatója és Dr. Szegvári Péter sokoldalú közjogász, volt fővárosi főjegyző. Műsorvezető Kolláth György.

Szerkesztett forgatókönyv a Rakott 2011. 02.10-i adásához

Jó estét kívánok a Klubrádió hallgatóinak. A mikrofonnál Kolláth György: torz magyar hangja a nátha vagy a H1N1. Vele, azaz a vírussal együtt hárman vagyunk a stúdióban, de négyen szeretnénk és kellene is lenni. Hősiesen, magas lázzal, mérsékelt ágynyugalommal, otthon várja a hívást Dr. Lóránt Zoltán tanár úr. Szervusz Zoli: hogy vagy? Köszönjük, hogy így is vállaltad a beszélgetést. Ha közben elmenne a hangod, se baj, majd Dr. Szegvári Péter tanár úrral, itt a rádióban szinkronizálunk, Neked csak tátognod kell. Ha az én hangom megy el, Péter fog egy az egyben argumentálni. Isten hozta a stúdióba Szegvári tanár urat, nem kis dolog, hogy itt tudsz ma lenni, reggel még 4-5 ezer kilométerre jártál innen. Szervusztok Szakértő Urak!

Ez a 19. amatőr óra velem. Talán nehezebb lesz, mint volt az eddigi 18 együttvéve. Oka? Csak félig tréfás indoklás: ma két járó-beteg zömmel telefonos műsort készít egy fekvőbeteggel. Fejünkön a stúdióban „a” füles: ekkora fülest én még életemben nem kaptam. Arra szolgál, hogy halljuk a telefonon érkező mondatokat. Ám éppen tőle a társamat a stúdióban nem hallom, de ha szólni kíván, jelez. Jeltolmácsolás is szóba jöhet. Mindezért egy kis gyógyhatású empátiát, még ha placebo is, örömmel vennénk.

Volt egy ma délelőtti direkt közbeszéd egy polgármesterrel: mi most a honi politika rákfenéje, legkockázatosabb szeglete? Válasz: az első számú baj az önkormányzatok kilátástalan helyzete. Ha összeomlanék a politikai rendszer, ott: a falvakban, s azok önkormányzatainál kezd először ledőlni. Az önkormányzatok ui. riasztó keretek közt és bizonytalan háttérrel a költségvetésüket készítik. Úgy készül az, mint a hibás ementáli sajt. Több a luk, mint a massa. Egyre nehezebb a lakosság türelmetlenségét féken tartani, csitítani.

Ezért is a mai Rakott a helyi önkormányzatokkal foglalkozik. 20 év mérlegét jól még senki nem készítette el. Korrekt állapot-felvétel nélkül röpködnek megváltó üzenetek. Ebben a műsorban kritikus elemzést adunk és pár lényegi következtetést fogalmazunk meg a helyi közügyekről, majd rápillantunk a reform lehetséges irányaira és alternatíváira. Áttekintjük az önkormányzatiság eredeti céljait, valós helyzetét, eredményeit és feszültségeit. Közgazdasági és jogi megközelítést alkalmazunk. Történeti és nemzetközi érdekességgel is szolgálunk /szolgálunk, de nem védünk/.

A bűvös parlamenti kétharmad is szóba kerül. A 2/3 a kerékkötője volt és még kárára lehet az igazi változásoknak. A közigazgatási hivatalok elvetélt regionalizálása, s az önkormányzati működés vajdó törvényességi kontrollja jelzi ezt. A helyi választott tisztségek politikai csatabárdal való megfelelése pedig azt mutatja, hogy az alkotmányozó parlamenti többség is beéri populista, tüneti változtatással. Aki túlgőzte magát,

utóbb nem szívesen nyúl öncsonkításhoz. Erre a sajátos győzelemre van egy klasszikus, orosz példabeszéd. A vadász megfogta ugyan a medvét, de ő maga is a rácson belül maradt. Most jön a neheze?!

A 2/3 nem csodaszor. Vele szemben igazolható, hogy bakfitty a túlhatalom, sőt ön- és közveszélyes fegyver az, ha érdemi, rendszer-konform, finansziális és jogi szempontból egyaránt alapos, minőségi koncepció nincs a megújításhoz. Egyelőre nincsen tiszta stratégia: ellentmondásos, felszínes próbálkozások vannak. Szóvirágok, pátozzsal és pacsulival leöntve.

A normális munkát kioltó hatásköri tologatások, a 4 évenkénti személyzeti nagytakarítások, a kamu átszervezések és a gazdasági nehézségek viszont lassan megbénítják a helyhatóságokat. Nyitott, plurális helyi politika ritkán van: pártpolitikai tarvágás annál gyakrabban. A hivatalnoki kar zöme ambivalens módon vigyázz!-ban áll, talán behódol vagy dermedten kivár: színe-java távozik vagy alibit játszik. A székház politikai megmondó-emberekkel felhígul, a döntési szint elkenődik, megkettőződik. A hivatalnokok és a vezérkar személyes szolgálai utálják, néha blokkolják egymást. Az indoklás nélküli, rapid kirúgás a kreatív felelősség-vállalás ellenereje. Jól előkészítve és egyeztetve semmi sincs ilyenkor. Gyakran a napi működés elemi feltételeforrása, pl. az intézményi dolgozók bére vagy a közüzemi számla rendezése is akadozik vagy hiányzik. A leggyakoribb mentés és varázsige egyszerre jelenthet országos és helyi betlít. Még csak árvíz-belvíz sem kell már hozzá. Ez az „önhiki”. Megmagyarázzuk, megérteni mi sem tudjuk: az önkormányzatok bő harmada miért hátrányos helyzetű. Az eladósodottság drámai méretű, még a megyei jogú városokban is. Sőt, pl. Kósa-mezővárostól Lázár-nagyfaluiig imponáló az adósság-hegy. De a fővárosé sem kutya (hanem inkább bálna).

Rendszer-váltó törvény elemzésekor jó kiindulási pont annak preambuluma. 1989. október 23-án még nem dőlt le a tanácsrendszer: majd' egy évet kellett várni a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (az Ötv.). alkotmányos jelenlétére. 20 év már elég ahhoz, hogy megnézzük: mivé lettek a törvény alapvető céljai? Idézem: *„Az Országgyűlés – követve hazánk haladó önkormányzati hagyományait, továbbá az Európai Önkormányzati Charta alapkövetelményeit – elismeri és védi a helyi közösségek önkormányzathoz való jogait. A helyi önkormányzás lehetővé teszi, hogy a választópolgárok helyi közössége – közvetlenül, illetőleg a választott helyi önkormányzata útján - önállóan és demokratikusan intézze a helyi érdekű közügyeit. Az Országgyűlés, támogatva a helyi közösségek önszervező önállóságát, segíti az önkormányzathoz szükséges feltételek megteremtését, előmozdítja a közhatalom demokratikus decentralizációját. Az Országgyűlés e célok megvalósítása érdekében a következő törvényt alkotja:”*

Szó lesz tehát közösségi jogról, közvetlen és közvetett demokráciáról, decentralizációról, önszervező önállóságról, helyi közhatalomról és a feltételek megteremtéséről. Mindez nem a korai jogalkotás kísérleti kudarca, hanem - a tanácsrendszer lényegi tagadásával - a létük jó oka, jogállami rendeltetése, államszervezeti betagozódása lenne az önkormányzatoknak. Sem bent, sem kint mégsem igazán megy ez előre. A ködös és önző „erős állam” hatalmi (pre)konceptió magának az önkormányzatiságnak sem kedvez. Az önkormányzati közpénz-ügyek, közvagyon dilemmák, felelősségi bizonytalanságok önmagukban is generális megoldást sürgetnének – már vagy 10 éve. Ez biztosan nem sima 31 milliárdos, egyszeri, mai kiadási tétel, de nem is szimplán egy gyors törvényi szűkítés-szigorítás kérdése. A rendszert a csődök sorozatától megmenteni és/vagy fejlődő pályára állítani nem ugyanaz. A helyi szintre szánt EU-s fejlesztési pénzek nyomán új főtereket, sétáló utcákat látunk. De markáns, fenntartható általános fejlődés, regionális felzárkózás alig mutatkozik. Néha a pályázati önerő sem teremthető elő.

Az európai kormányzás fehér könyvében *öt alapelv* szerepel: *nyitottság, részvétel, elszámoltathatóság, hatékonyság és a koherencia* követelménye. Az önkormányzatiság erre rímel. A kormányzati központosítás ezek cáfolata. Így az ötből együtt csak 2-3 van jelen. Európai minőség nélkül az önkormányzatokat - hatalmi logikával - átalakítani (további) kár volna.

Nem a felszínt karcogatva, hanem a mélyebb folyamatokat és kapcsolódásokat kutatva beszélgetünk az önkormányzatokról. Ebben avatott partner a két vendég: Dr. Lóránt Zoltán közgazdász, az ÁSZ frissen nyugalmazott főigazgatója és Dr. Szegvári Péter sokoldalú közjogász, volt fővárosi főjegyző, ma szaktanácsadó. Mindketten neves felsőoktatási tanár-emberek. 30 évnyi tisztelet és kollegiális együttműködés fűz össze hármunkat. Összeadva közel 100 év tapasztalata ül a stúdióban. Nettó ez a 100! Zoltán és Péter: a hallgató nevében is köszönöm, hogy igent mondatok. Kérem majd, hogy a bevezetőt is véleményezzétek.

Szemkontaktus híján Lóránt Zoli, légy szíves, szólj be nekünk, ha kell. Megállunk, és szót adunk! Rövidesen visszatérünk az adás elejéhez. Előbb, szünet előtt következik a vendégek szokásos, derűs bemutatása.

Lóránt Zoltán 40 évet húzott le közzolgálatban az államháztartás és alrendszereinek csúcsein és környékén, vezető posztokon. Négyféle címzetes oktatói elismerés birtokosa, de a kosárlabdázás, és a bridzs terén is otthon van. Fiai remek sportemberek. Talán sokan már el sem hiszik: valamikor kiemelkedő tudásbeli nivó és általa elért megtiszteltetés volt főhatósági vezető szakértőnek lenni. Mondtak egy témakört, rögtön mondtuk rá, kit kell orákulumként megkérdezni. Például Lóránt Zolit. Ma nincs ilyen a tárcáknál: sunyítás, mellébeszélés a divat. Dicsekvően jelzem, hogy Lóránt tanár úr és kedves neje, Ibolya ügyvédő megismerkedése anno a Pénzügyminisztériumban a személyes közreműködésemmel történt. A dolog bevált: a kollegina talán éppen e percben is priznicet rak a kedves férjére.

Szegvári Péter elvi és gyakorlati vonatkozásban majdnem minden csúcs-pozíciót betöltött, megszolgált vagy tanácsaival előmozdított a központi és az önkormányzati közigazgatásban. Jelentős eredményeket főként a területfejlesztés terén ért el. Nemzetközi jelenléte és kompetenciája is erős: ma éppen csak percekben mérhető a hazaérkezése Ukrajnából, ahol a kanadai kormány nemzetközi szakértőjeként segítette a közigazgatás és a regionális fejlesztés intézményi és jogrendszerének kialakítását. Ha késnek a gép, telefonon kezdjük meg a műsort Péterrel, aztán ide várjuk a reptérről. Péter is, Zolihoz hasonlóan 4 gyermek apja, és szintén sportember. Péter a judo és a futball gyakorló híve. Lágyszívű vizsgáztató, el nem kötelezett közéleti ember. Szabó Lőrinc után szabadon vallja: se nem jobboldali, se nem baloldali, mindig „egyéni képlet”. Erre a képletre kedvem volna Einstein klasszikus találatát idézni. Több kormány alatt szolgált Szegvári kolléga, most Tarlós István főpolgármester úr tanácsadója. Fontos napihír: harc van a fővárosért, kell tehát az okos, jó tanács.

Mondjátok Zoltán és Péter, egyelőre slágvortokban, milyennek látjátok az önkormányzatok jelenét itthon és a világban? Kérem szemléltetni ezt pár köznapi példán is! Rövid közszolgálati-kereskedelmi szünetet tartunk, de jövőnk vissza. Folytatódik a műsor, kódneve: Rakott. Vendég: Lóránt Zoltán és Szegvári Péter. Mit szölköztek a bevezető-kiinduló megállapításokhoz?

Hogy látjátok: az Ötv. alapvető céljai 20 év alatt mennyire valósultak meg? Kellő idő-e 20 év ahhoz, hogy érzékelhető haladás következzen be? Jutunk-e ma is igazán előre, avagy leszakadóban vagyunk, esetleg helyben járunk? Vegyük sorra a kulcs-szavakat:

a) voltak-vannak haladó önkormányzati hagyományaink? A vármegyei ellenállástól a szabad királyi városok privilégiumáig, virágzásáig terjedő ív lehet ez. Mi ezekből a tanulság és a példázat?

b) Európa önkormányzati elveihez és tényleges megoldásaihoz képest mi az egybevetés mérlege? Nem az a fő, hogy kinél vagyunk jobbak-rosszabbak, hanem mitől jó a kontinensen az önkormányzat, és abból mi van meg nekünk?

c) adottak-e a sikeres önkormányzatiság kellékei? 8 alkotmányos alap(jog) elvben van, de értelmezésük és betartásuk problematikus. Nincs igazán korszerű, okosan tagolt belső államtérkép. Axióma volna, hogy a helyi közügy decentralizált módon intézhető legjobban, de mintha épp’ ennek a fordítottja folynék. 20 éve nincs viszont mindehhez tiszta, adekvát feladat-térkép, modern elosztású hatáskör, ehhez rendelt büdzsé, és oda-vissza korrekt együttműködés a kormányzati szervekkel. Kétoldalú „gyulladásban” szenved a jogtisztelő helyi önállóság. Itt érdemes megállni a helyzet szemléltetésére. Van két rossz véglet, és e kettő között van, volna a helyes attitűd. A-példa: félisten, kiskirály a polgármester, a falu-város ura, egyik fő tulajdonosa, de nem, igazi, jó gazdája. B-példa: rászól a pártember, pl. a képviselő a polgármesterre és a helyi képviselőkre, hogy amíg az én kezemből esztek, nekem kell szolgálnotok! Micsoda: önkormányzati autonómia? Majd Erdélyben!

Egy sikeres önkormányzatiság eredményeként a közügyek, a problémák háromnegyede nem is kerülne országos szintre. Nálunk más ez is. Mi volna tehát modern értelemben a decentralizáció? Itt tekintsünk ki az EU-ra, a többszintű kormányzásra, a szubszidiaritásra is!

d) a közvetett és közvetlen, de egyként demokratikus hatalomgyakorlás hogyan folyik önkormányzatainkban? Mire jutottunk a helyi népszavazásokkal? A testületek jó gazdái-e a város vagyonának? Példás előharcosai-e a helyi civil társadalom bekapcsolódásának, a nyílt várospolitikának?

e) Zoli: a helyi hatalom jó működésének a pénzügyi-költségvetési háttére biztonságos, kiszámítható-e? Mik ebben a főbb trendek, számok, irányok és arányok? Javul vagy romlik a globális helyzet? Önkormányzataink valóban az államháztartás legösszetettebb, legsajátságosabb alrendszerét jelentik, és ha igen, meg tudnak-e felelni e felelőségüknek? Valójában mi kellene hozzá?

f) Megkerülhetetlen téma a parlament szerepe, legalábbis a kötelező feladatok jogilag előírt, mégsem rendben lévő egyidejű finanszírozása kapcsán. Egységes pénzalap, költségvetési normatívák, az alap-ellátástól a területi szinten keresztül a főváros problematikájáig húzódozó ellátási szintek és dilemmák tényleg vannak itt? Hallhatunk szemléltető példákat is?! Péter: a helyi közpénzügyek milyen jogi csapdákat, megoldatlanságot vagy jó példát mutatnak?

Kb. félidőben vagyunk. Tartunk egy kis szünetet, de utána folytatódik a Rakott Lóránt Zoltánnal és Szegvári Péterrel. Gördül tovább a Rakott. Téma az önkormányzatiság, azon belül is elsősorban a jelen és a jövő néhány kontúrja. Vendég Lóránt dr. és Szegvári dr. Az önkormányzat valóságos helyi hatalmat (fel)tételez, jelent. Vajon ez hogyan hat ki a hatalmi ágak elválasztására és kölcsönös egyensúlyuk megteremtésére?

Az előbbivel összefüggésben, milyen a választójog helyi önkormányzati mezőben? Ennek milyen kihívásai, új megoldásai, netán feszültség-pontjai jöhetnek 2014-ban, akár a kettős állampolgárságtól függetlenül is? Lehet 2014-ig olyan rendszer-reform, ami ezt is érinti?

És ha már rendszer-reform: Ti mit és hol kezdenétek a változtatásban az önkormányzati struktúrákat illetően? Csak a struktúrát kell megbontani, avagy már ennek is államháztartási, igazgatási és jogi előfeltételei volnának? De vajon miként kezdjük hozzá? *Ötletparádé szemle:* a helyhatóságok száma a kulcs, vagy inkább a választott tisztségviselőké, de majd jön egy előjáró, mint anno a seregben, oszt’ annyi? Talán nem kell mindenhová hivatal, ám jöjjön vissza a járás, vesszen a régió, éljen a vármegye, nyílik vagy csukódik a kormányablak, ispán kell ezeknek? Mi az érték- és sorrend mindebben: A,B,C, netán mind egyszerre, és így tovább? Vannak már rendező elvek ide? Nem látni!

Jelzésértékű részkérdés: hová tartozzék a jegyző? Sok-e vagy kevés a városaink száma? Mi a megoldás hávária esetén? Mi történjék az önkormányzati tulajdonnal? Mi lehet a sorsa és a perspektívája a szinte fenntarthatatlan

egészségügyi, oktatási, szociális és más intézmények helyi létének, vagyonának, feladat-rendjének, kistérségi megoldásainak?

Volt régen egy műsor: egy falu, egy nóta címmel! *Erre hajaz a kuplé: Budapest, Budapest, te csodás!* Így, ahogy ma van, tényleg az? Mi van és mi lehetne ezzel a konglomerátummal? Hol kezdjék a megújítást: a kerületeknél, a közszolgáltatásoknál, az agglomerációs megoldatlanságoknál? Volna-e a jövőre nézve kedvező, adaptálható európai modell, vagy lesz magyar út /mint az üvegbeton/? Mindez a makro-gazdaság szempontjából miféle kihívásokat tartogat?

Nem pusztán budapesti léptékben, de továbbra is megoldatlannak tűnhet a regionális politika, s benne a terület-fejlesztés és a regionális demokrácia kérdésköre? Mi lesz ebből mondjuk 5-10 éven belül? És addig mi lesz? Óvatosan mondanék közgazdasági hívószavakat, neuralgikus pontokat: helyi költségvetés, adó kivétel, kötvény-kibocsátás, ppp, a működés kontra fejlesztés forrásvitája, vállalkozási jog helyben, felelősség mindezért? Jól állunk? Kéretik megvilágítani az önhiki-t! Aztán, mi a makrogazdasági totálkép ebben az alrendszerben: milyen a likviditás, a kockázat-kezelés, az infrastruktúra fenntartása? Kegyeleti okból nem békávéznánk. Ámde, szolgáltató állam fent és lent: miként is lenne?

Mik az alapvető közjogi követelményei a helyi jogalkotásnak, és a jogalkalmazásnak, és mindezek számon kérése rendben van-e?

Ismét tartunk egy kis, ma utolsó szünetet, de jövőnk vissza. Folytatódik a Rakott, vendége Lóránt Zoltán és Szegvári Péter. A folytatásban továbbra is kitekintünk modernizációs összefüggésekre, majd latolgatjuk az alkotmányozás kérdéseit. Ha 3 kívánságotok lehetne (mármint csupán önkormányzatilag, mert amúgy talán ez volna: erő, egészség, barátság), mely varázsűtésre teljesül, mi volna ez a legfőbb három? Pénz, paripa, fegyver nem játszik! Számítotok-e arra, hogy új önkormányzati törvényt fognak készíteni 2014-ig? Igaz-e, hogy teljes körű, horizontális és vertikális feladat-rendezés, adekvát ésszerűsítés, tehát nem durva ócsítás nélkül üres próbajáték marad?

Látni-e annak jelét, hogy tárgyilagos, európai aurájú tudományos megalapozás és előkészítés folynék e területre is kihatóan pl. az új alkotmány munkálatainál? Mi tetszik és mi nem a szabályozási koncepcióban önkormányzati vetületben? Elég-e a szervezeti és működési autonómia, vagy több kell belőle, netán azt visszább kell nyesni? Hát az alapjogokkal mi legyen? Érett a helyzet a kényszer-társulás intézményesítésére? Legyen önkormányzati rendőrség?

Meddig legyen a polgármester, más tisztségviselő országgyűlési képviselő is, pláne, ha feleződik a Ház létszáma? Rendben van-e az önkormányzatok bírósági, alkotmánybírósági (jog)védelme?

Egy adásokon átnyúló kérdés Titeket is megillet! Településeink, helyhatóságaink zömében frusztrált közállapotok is tapasztalhatók. Nehéz a polgárokat higgadtan, progresszíven közügy megoldásába bevonni. A jövőnk alapkérdése településeinken is: vajon még mindig a közhatalom áll-e a civil társadalom, az adófizető és választópolgár ellenőrzése alatt vagy már semmi sem biztos, talán csak az, hogy néhol jobb félni (mint megijedni)? Jogilag demokratikusak az önkormányzataink: elidegenedhet, kifarolhat mégis mögülik a polgár? Nyeljük le, hogy sok helyi választás, népszavazás 10-20-30 %-os részvétel /inkább csak népi részvét, közöny/ mellett zajlik le? Miénk vajon a helyi közhatalom, vagy kell a fenének?!!

Közleg az adásidő vége. A hallgató játéka következik, az agytorna-feladvány 3 kérdése. 1) *Milyen közjogi poszt a köztársasági biztos, mire való és hogyan lesz valaki köztársasági biztos? Válasz: A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) 94. § d) pontja szerint a köztársasági elnök köztársasági biztost nevez ki meghatározott önkormányzati, továbbá államigazgatási feladatok ellátásának irányítására – az új képviselő-testület megválasztásáig terjedő időre -, ha az Országgyűlés a helyi képviselő-testületet feloszlatja.* 2) *Jelöljön meg legalább három olyan európai országot, amelynek helyhatóságainak (helyi önkormányzatainak) a száma kisebb Magyarországnál. Válasz: miután teljes, tételes európai listát vagy táblázatot ide szerkeszteni szinte lehetetlen volna, a megfjtések elbírálása csak azt nézi, hogy jó-e a megadott jelölés, és megvan-e a minimum 3 jó adat. Az adásban elhangzott konkrét nevek és számok felhasználhatók!* 3) *Honnan való ez az idézet-rész: a helyi hatóságok felügyeletét „olyan módon kell gyakorolni, hogy az ellenőrző hatóság beavatkozása arányban maradjon a védeni kívánt érdekek fontosságával.” Válasz: az Európai Önkormányzati Charta írja ezt. A megfjtéseket a Klubrádió fórumába várom. A leggyorsabb, hibátlan megfjtés beküldője sportmezt kap. Jó töprengést, keresést, játékot kívánok!*

Köszönöm, hogy velünk voltatok: Dr. Lóránt Zoltán és Dr. Szegvári Péter kolléga. Javasolt az adás után a kalapkúra: egy közös, használt kalapot fel tudok ajánlani hozzá. Komolyan kívánok jobbulást minden érintettnek: a jókra szükség van. Esetleg a hallgatótól javaslatot kérné(n)k arra, hogy ezt a témát ezekkel a szakértőkkel megismételjük-e: a kimaradt részeket előre véve, egészségesen? Együtt köszönjük meg a hallgató figyelmét és a rádió technikai stábjának: Árva Brigittának és Józsa Péternek a segítő közreműködést. Kellemes estét kíván Kolláth György. A viszont-hallásra három hét múlva.